

ПОДАРЕТЕ
КНИГА

Материал от училище: Да / Не

От учебната програма за
клас: _____

Подходящ за ниво/клас: 5 - 9

Урок №16 УНИЩОЖИТЕЛНИ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ

А. Сподели интересни факти, за да предизвикаме интерес и внимание на детето - 5 мин

Интересни факти

Интересен факт №1: Най-известният вулкан в историята на човечеството е Везувий. Най-известното му изригване е на 24 август 79 г., бълвайки стълб от по тон и половина в секунда пепел и горещ газ високо в атмосферата над вулкана. Стълбът е висок 30 километра, и се насочва към Помпей и Херкулан от силни източни ветрове. В рамките на часове градовете са погребани в пепел, а вулканичният облак скрива напълно слънцето, оставяйки района в пълна тъмнина. Серия от шест опустошителни пирокластични потока причиняват опустошения отвъд представите на изплашените жители, и изцяло заличават и погребват Помпей и Херкулан

Интересен факт №2: Цунами (от японски, „пристанищна вълна“) е природно явление, представляващо поредица необичайно високи и разрушителни вълни, възникващи при масивно разместване на водите на езеро, море или океан. Повече от 80% от всички цунами се случват по крайбрежията на Тихия океан, но те са възможни и в други големи водни басейни, включително и в езера. Тези вълни са обичайно явление за Япония.

Б. Същинския урок, който да разкажем структурирано, на база на опорни точки - 15 мин

Урок

Ще се запознаем с най-унищожителните природни бедствия в съвременната история на човечеството:

1. Цунами в Индонезия през 2004 г.

На 26 декември 2004г. в Индийския океан е регистрирано силно земетресение, чийто епицентър е близо до западното крайбрежие на Суматра. В резултат на него последват поредица от унищожителни вълни цунами. Около 230 000 хиляди души загиват, когато 30 - метровите вълни заливат крайбрежията на 14 страни.

2. Ураганът - Сидни 2012 година

Санди беше най-смъртоносният и унищожителен ураган на 2012г, както и вторият най унищожителен ураган в историята на САЩ. Най-малко 286 души са загинали по пътя на бурята в седем страни.

ПОДАРЕТЕ
КНИГА

Материал от училище: Да / Не

От учебната програма за
клас: _____

Подходящ за ниво/клас: 5 - 9

3. Земетресение във Филипините през 2012 година

На 6 февруари 2012г, поне 52 души са убити след земетресение със сила 6.9 по Рихтер, разтърсило Негрос и Кебу във Филипините, причинявайки земни свлачища, огромни пукнатини в пътищата и сградите.

4. Вулкана Килауеа

Най-ранните писмени записки за активността на хавайския вулкан Килауеа датират от около 1820г, а първото подробно документирано изригване е от 1823г. Килауеа е изригвал 61 пъти от 1823г, което го прави един от най-активните вулкани на Земята.

5. Подводен вулкан в Тонга - 2009 година

На 16 март 2009г, близо до остров Хунга Тонга, на около 11км от Тонган, столицата на Тонгатапу, започва подводна вулканична активност. На 20 март силно земетресение от 7.6 степен по Рихтер разлюлява региона.

6. Торнадов Алабама през 2011 г.

През 2011г. 35 торнада минават през щата в рамките на седмица, причинявайки смъртта на 236 души.

7. Ураганът Катрина - 2005г САЩ

Катрина се образува над Бахамите на 23 август 2005г и пресича южна Флорида като средно силен ураган, убивайки няколко души и причинявайки няколко наводнения, преди рязко да набере сила в Мексиканския залив. На 29 август сутринта, в Луизиана, Катрина причинява разрушения по крайбрежието от централна Флорида до Тексас. Най-много жертви има в Ню Орлиънс, където 80% от града е наводнен.

8. Земетресението в Хаити - 2010 г.

На 12 януари 2010г, земетресение със сила 7.0 по Рихтер разтърсва Хаити с епицентър на 25км западно от столицата Порт о Пренс. Правителството на Хаити изчислява, че 250 000 къщи и 30 000 комерсиални сгради са се срутили или са били сериозно повредени.

В. Да поработим за грамотността - 10 мин

Диктовка на тема, свързана с урока

Торнадо (от испански: tornado), наричано също смерч (от руски: смерч), е силен атмосферен вихър, който образува въртящ се стълб от въздух, свързващ повърхността на земята с купесто-дъждовен, в редки случаи - с купест облак. Торнадата имат различна форма и размер, но в най-честия случай имат вид на кондензационна фуния, чийто тесен край опира в земята и обикновено е заобиколен от облак отломки и прах. При повечето торнада скоростта на вятъра е до 180 km/h, диаметърът им на повърхността е около 80 m, а разстоянието, на което се придвижват преди да се разсеят, е няколко километра. Най-силните могат да достигнат скорости на вятъра над 480 km/h, да обхванат няколко километрова област и да пропътуват повече от 100 km. Сред различните видове торнада са наземните, многовъзловите и водните.

ПОДАРЕТЕ
КНИГА

Материал от училище: Да / Не

От учебната програма за
клас: _____

Подходящ за ниво/клас: 5 - 9

Г. Забавни въпроси, които ако не можем да отговорим заедно с детето, можем да си помогнем и с интернет и заедно да потърсим отговора. Един въпрос може да остане за самостоятелно търсене за следващия урок или да обсъдим по телефона - 5 мин

Въпроси

1. Разучи кои са най-мощните земетресения в България през 20 и 21 век.
2. Къде в България са функционирали вулкани?
3. Кои са най-опустошителните наводнения в околността на твоя град?
4. Направи план как да се спасим при възникване на природно бедствие.

Основни насоки за помощник-учителите:

1. Не е нужно да си професионалист - тук си, за да помогнеш на едно дете да научи нещо и то е не е задължително да бъде съобразено с програмата на МОН. Представи си, че четеш енциклопедия с детето на съседите.
2. Ако все пак се притесняваш, не се притеснявай да питаш координатора за съвет.
3. Можеш да получиш и педагогически насоки, как да проведеш урока си и от главния учител на занималните ни, Павел Топалов, неговият телефон е 0893/202020.
4. Можеш да ползваш телефон и интернет за урока, стига да бъде, за да търсите информация по темата. Може и по друга тема, важно е да научим нещо с детето, а понякога също толкова важно е да го научим как само да намира информацията.
5. Можеш да споделиш мнения, съвети или нови уроци, разработени от теб на pk@podaretekniga.org

С благодарност към нашите смели помощник - учители,
Фондация Подарете книга